

Vergaderjaar 2008–2009

31 700 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Infrastructuurfonds voor het jaar 2009

Nr. 121

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 juli 2009

Hierbij treft u de rapportage Groot Onderhoud aan over het eerste kwartaal van 2009. Aanleiding is de motie ingediend door het kamerlid Van Hijum c.s. (TK, nr 30 300 A 26; begrotingsbehandeling Verkeer en Waterstaat op 7 december 2005). Deze rapportage is een vervolg op de voortgangsrapportages in 2006, 2007 en 2008. Met name wordt de periode 1 januari t/m 31 maart 2009 belicht. Vanaf 2009 worden relevante ontwikkelingen die zich voordoen bij de renovatie van stalen bruggen in deze rapportage meegenomen¹.

Ik ga achtereenvolgens in op de volgende onderwerpen:

- ontwikkeling files ten gevolge van wegwerkzaamheden;
- flankerende maatregelen;
- renovatie Stalen Bruggen;
- beleving door weggebruikers;
- communicatie.

Ontwikkeling files ten gevolge van wegwerkzaamheden

In genoemde motie verzoekt de Tweede Kamer de extra fileoverlast als gevolg van Groot Onderhoud te beperken tot 5%, waarmee het maximaal aandeel fileoverlast door werkzaamheden 10% wordt (dus een verdubbeling van het gemiddelde percentage in voorgaande jaren).

De filezwaarte in het eerste kwartaal van 2009 bedraagt 3 miljoen kilometerminuten. Dit is 19,5% minder dan in hetzelfde kwartaal van 2008. Het aandeel van de filezwaarte dat veroorzaakt wordt door werkzaamheden in het eerste kwartaal van 2009 bedraagt 4,8% (zie figuur). Met 145 duizend kilometerminuten is de filezwaarte bij wegwerkzaamheden ruim de helft hoger dan het eerste kwartaal van 2008 (96 duizend kilometerminuten). Vergeleken met de overeenkomstige periode in eerdere jaren is dit het hoogst waargenomen percentage.

¹ Kamerstuk 2008–2009, 31 700 XII, nr. 3, Tweede Kamer.

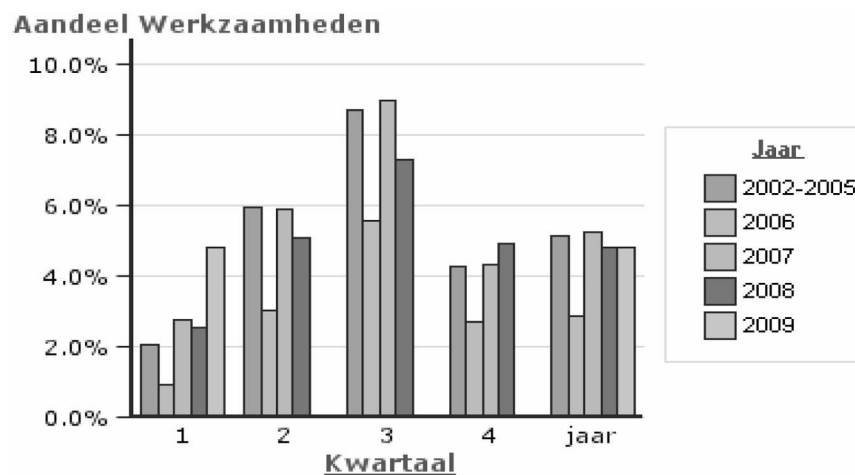
Belangrijkste oorzaken voor de toename zijn de onverwachte spoed-reparaties aan de weg als gevolg van vorstschade en de daling van de totale filezwaarte ten opzichte van de filezwaarte bij wegwerkzaamheden.

De zwaarste files door werkzaamheden staan in het eerste kwartaal van 2009 op de A2 van Amsterdam naar 's-Hertogenbosch. De toplocaties zijn bij Utrecht-Centrum (7.5 duizend kilometerminuten), Culemborg (5.8 duizend kilometerminuten) en Kerkdriel (13 duizend kilometerminuten). Andere locaties met relatief veel hinder zijn de A1 naar Amsterdam bij Diemen, de A6 bij de Hollandsebrug richting Amsterdam en de Ketelbrug in beide richtingen.

Bovengenoemde cijfers zijn gebaseerd op registratie door het Verkeerscentrum Nederland (VCNL) alsmede op analyses en onderzoeken door de Dienst Verkeer en Scheepvaart (DVS) van Rijkswaterstaat. Inbegrepen zijn alle wegwerkzaamheden in het kader van MIT, ZSM en Variabel Onderhoud.

In de bijlage is een overzicht gegeven van de belangrijkste trajecten waarop grootschalige werkzaamheden zijn uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2009:

Figuur: Het aandeel filezwaarte door wegwerkzaamheden ten opzichte van de totale filezwaarte uitgesplitst per kwartaal.

Flankerende maatregelen

Afgesproken is dat bij grootschalige werkzaamheden, waarbij de kans op aanzienlijke hinder aanwezig is, gezocht wordt naar alternatieven voor de weggebruiker. Hiermee wordt bereikt dat bij wegwerkzaamheden in het kader van Groot Onderhoud de filedruk vermindert, doordat minder automobilisten de weg opgaan. Bovendien wordt de automobilist een keuzemogelijkheid geboden.

Ook in het eerste kwartaal van 2009 is ingezet op het aanbieden van openbaar vervoer tegen gereduceerd tarief. De weggebruiker kan tegen gereduceerd tarief gebruik maken van een alternatief vervoermiddel of het risico nemen om in de file terecht te komen.

Dit komt neer op het aanbieden van gunstige mogelijkheden per trein, boot of bus. Met vervoerders zijn afspraken gemaakt over de inzet van een zogenaamd VanAnaarBeter-kaartje, waarmee voor een aantrekkelijke prijs met het openbaar vervoer langs de wegwerkzaamheden in de weekenden kan worden gereisd. Het NS VanAnaarBeter-kaartje is verkrijgbaar bij NS-automaten en bij het loket. In totaal maakten in het eerste kwartaal

ruim 2 000 personen gebruik van het aanbod om goedkoper met de trein te reizen met het VanAanarBeter-treinkaartje tijdens de wegwerkzaamheden. Dit OV-alternatief is in het eerste kwartaal ingezet op een tweetal trajecten:

Periode	Regio	Locatie
14–15 maart 21–22 maart en 28–29 maart	Limburg Noord Holland	A73 aanleg tunnels A1 Muiderbrug

Daarnaast is in het eerste kwartaal een aantal andere mogelijkheden aangeboden in het kader van mobiliteitsmanagement:

A1 Muiderbrug

Rijkswaterstaat is eind februari 2009 gestart met de werkzaamheden aan de Muiderbrug. Om ernstige filevertraging op A1 en Ring A10 te voorkomen is het noodzakelijk om het spitsverkeer te reduceren met 25% door het treffen van flankerende maatregelen. Naast het verstrekken van NS VanAanarBeter-kaartjes waarmee in het eerste kwartaal 1300 weggebruikers de brug hebben gemeden zijn er aanvullende maatregelen genomen:

- Het verstrekken van gratis passen (Zuid-Oostpas en Zuidaspas) zodat forenzen met openbaar vervoer (trein, bus, tram en metro), shuttlebus of Vanpool gratis naar hun werk kunnen reizen. Werknemers hebben begin 2009 hierover een persoonlijk reisadvies ontvangen via hun werkgever.
- Het structureel verkorten van woon-werk-reistijd door middel van E-werken. Middels de proef Smart Work Center wordt aan forenzen in de omgeving van Almere kantoorfaciliteiten aangeboden met aanvullende functies zoals kinderopvang en een restaurant. Daarnaast zijn er flexplekken gecreëerd die het mogelijk maken voor weggebruikers om files te omzeilen door tijdelijk te werken. De maatregel wordt ondersteund door aankondigingen via een tekstkar langs de A6 en is tevens bewegwijzerd vanaf de A6.
- Het bevorderen van de doorstroming vanuit het Gooi en Almere door het inzetten van bussen (op A1 en A6) van en naar Amsterdam. Door de bussen een vrije busbaan te bieden wordt de reistijd verkort en vormt deze maatregel een aantrekkelijk alternatief voor het reizen per auto.

A12 Spitsmijden Gouda–Zoetermeer voortgezet

Vanaf 1 november 2008 zet Rijkswaterstaat Spitsmijden in op het traject A12 Gouda–Zoetermeer om tijdens werkzaamheden het verkeer beter door te laten stromen. Automobilisten die tijdens de ochtendspits niet over de A12 tussen Gouda en Zoetermeer rijden, komen in aanmerking voor een beloning van 4 euro per keer. De automobilist kiest zelf een alternatief voor het rijden in de spits zoals het op andere tijden rijden of thuiswerken. Ook de leasebranche participeert actief in deze proef.

Utrecht Bereikbaar

Utrecht Bereikbaar is een samenwerkingsverband tussen Gemeente Utrecht, RWS Utrecht, Provincie Utrecht, Bestuur Regio Utrecht om oplossingen te bieden voor de hinder van grootschalige wegwerkzaamheden in en om Utrecht de komende jaren. Het Belangrijkste middel tegen de hinder is de Utrecht Bereikbaar Pas die recht geeft op het gebruik van bus, trein, tram, P+R terreinen, etc. Werkgevers worden opgeroepen om de Utrecht Bereikbaar pas aan te schaffen voor hun werknemers. Op woensdag 25 maart is het startsein voor de filevrije snelwegbus

gegeven. Tijdens een bijeenkomst zijn de eerste drie P+R terreinen geopend die door het samenwerkingsverband Utrecht Bereikbaar zijn geïnitieerd en is de eerste rit gemaakt met de snelwegbus. De P+R terreinen zijn gelegen bij de Stichtse Brug (A27 noord), Reeuwijk (A12) en Leusden (A28).

Evaluatie hinderbeperkende maatregelen Moerdijkbrug

De werkzaamheden aan de Moerdijkbrug zijn in 2008 afgerond. In het eerste kwartaal van 2009 is een kosten baten analyse uitgevoerd, als afronding van de evaluatie van de hinderbeperkende maatregelen. De kosten voor de Verkeers- en Mobiliteitsmanagement-maatregelen bedroegen 2 miljoen euro. De baten 2,4 miljoen euro (vooral bespaarde filekosten). De maatregelen waren met name gericht op het personenverkeer, om het vrachtverkeer extra ruimte te bieden op de Moerdijkbrug. Een evaluatie met de logistieke sector bevestigt hun tevredenheid.

Renovatie stalen bruggen

De komende jaren moeten 14 stalen bruggen in het hoofdwegennet zijn gerenoveerd in verband met vermoeiingsproblemen. Deze vermoeiingsproblemen hebben tot gevolg dat de bruggen hun functies niet met voldoende betrouwbaarheid kunnen vervullen, danwel dat de beschikbaarheid onvoldoende is. In het eerste kwartaal van 2009 is de eerste fase van de renovatie van de Scharsterrijnbrug in de A6 tussen Lemmer en Joure uitgevoerd.

Het beweegbare brugdeel in de richting van Joure is inmiddels versterkt met een zes millimeter dikke plaat door middel van een innovatieve vacuümtechniek. Een techniek uit de scheep- en luchtvaart, die nu voor de eerste keer bij rijkswegen is gebruikt. De door de markt aangedragen techniek is effectief en snel toepasbaar tegen lage kosten. TNO en Technische Universiteit Delft zijn betrokken bij het onderzoek en de monitoring van deze innovatieve oplossing. De eerste monitoringsresultaten zijn positief. De renovatie van het tweede brugdeel (in de richting van Joure naar Lemmer) is gepland maart 2010.

De werkzaamheden vonden plaats van vrijdag 13 maart na de avondspits tot zaterdag 21 maart 2009 in de middag. Het verkeer is over het andere brugdeel geleid. Gezien de intensiteiten in de spitsperiodes is gekozen om het verkeer van Lemmer naar Joure één rijstrook te bieden en het verkeer van Joure naar Lemmer twee rijstroken. Er gold een snelheidsbeperking van 70 kilometer per uur. Dit heeft geresulteerd in slechts enkele korte files, met name tijdens de avondspits vanuit het zuiden. Om weggebruikers vanuit het zuiden richting Sneek een keuze te bieden is tijdens de werkzaamheden als mobiliteitsmaatregel een reistijdinformatiesysteem ingezet waarop de weggebruiker de reistijd tot Sneek kon zien via de A6, de A7 en via de N354.

Ongeveer 10% van de weggebruikers vanuit het zuiden heeft gebruik gemaakt van de alternatieve route. De kosten van deze mobiliteitsmaatregelen bedroegen ca. 7% van de totale projectkosten.

Beleving door weggebruikers

Door middel van belevingsonderzoeken wordt vanaf 2006 ieder kwartaal de mate van tevredenheid van automobilisten en vrachtwagenchauffeurs gemeten over de wijze waarop Rijkswaterstaat werken uitvoert. In het eerste kwartaal van 2009 is weer een belevingsonderzoek gedaan. De resultaten zijn vergeleken met de overeenkomstige periode van 2008.

Een meerderheid van de weggebruikers (61%) is tevreden over de wijze waarop Rijkswaterstaat de hinder beperkt. De tevredenheid wijkt nauwelijks af van het vierde kwartaal (60%). Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2008 neemt de tevredenheid af met 6% en neemt het aantal ontevreden weggebruikers toe met 1% naar 13%.

Ontevredenheid bij weggebruikers komt vooral voort uit het blijven staan van borden wanneer niet zichtbaar gewerkt wordt (genoemd door 23% van de weggebruikers).

De tevredenheid van weggebruikers over informatie die zij vooraf ontvangen over werkzaamheden daalt in het eerste kwartaal van 2009 (68%) met 3% ten opzichte van het eerste kwartaal van 2008. Vergeleken met het vierde kwartaal van 2008 bedraagt de afname 5%. Met name door spoedreparaties als gevolg van vorstschade zijn weggebruikers in het eerste kwartaal relatief vaak geconfronteerd met onverwachte wegwerkzaamheden.

Aangaande de informatie over werkzaamheden voorafgaand aan het passeren van werkzaamheden is 80% van de weggebruikers tevreden. Dit is vergelijkbaar met het vierde kwartaal van 2008.

8% van de weggebruikers is hierover ontevreden. Belangrijkste oorzaken van de ontevredenheid zijn het te laat aangeven van werkzaamheden en het verstrekken van onduidelijke informatie.

Communicatie

Woensdag 25 maart is een nieuwsbericht verstuurd waarin de start van het wegwerkseizoen is aangekondigd. De boodschap is dat in 2009 met name veel hinder op de A2 tussen Amsterdam en Maastricht te verwachten is. Met datzelfde nieuwsbericht is ook de Hinderkaart voor 2009 gelanceerd. Op deze kaart staan alle grote geplande werkzaamheden die veel hinder veroorzaken. De hinderkaart is verspreid via de benzinestations, Evo-Magazine, Transport en logistiek, ANWB-autokampioen en Metro, maar is ook opvraagbaar via de landelijke informatielijn van Rijkswaterstaat 0800-8002.

In het eerste kwartaal waren er iets meer dan 80 000 unieke bezoekers voor de VanAanarBeter-website. De drukste dag was 28 maart met 2198 bezoekers. Dit heeft met name te maken met het weekend van 28 en 29 maart waarin door Rijkswaterstaat veel aan de weg werd gewerkt. Het betreft met name de A7 bij Wognum, N31 bij Zurich en A4 bij Den Haag zuid.

De landelijke informatielijn van Rijkswaterstaat 0800-8002 kreeg het eerste kwartaal ruim 19 500 meldingen (telefoontjes, e-mail, via Postbus 51, etc). Circa 10 000 van deze meldingen hadden betrekking op Groot Onderhoud. De meeste meldingen hadden betrekking op wegwerkzaamheden op de A7(16%) gevolgd door de A2 (15%), A4 (10%), A5 (8%) en A76 (6%).

De minister van Verkeer en Waterstaat,
C. M. P. S. Eurlings

BIJLAGE

Onderstaand de belangrijkste trajecten waarop grootschalige werkzaamheden zijn uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2009:

- A7 Purmerend–Wognum, aanbrengen signalering ter verbetering van de verkeersveiligheid;
- A2 Zaltbommel–Maas, verbreding snelweg;
- A2 knooppunt Everdingen, nachtelijke weekendafsluiting van de A2 richting Utrecht i.v.m. werkzaamheden voor verbreding van de A2;
- A2 knooppunt De Hogt, afsluiting verbindingsweg A2-A67 richting België i.v.m. reconstructie van het knooppunt;
- A1 Muiderbrug, versterking Muiderbrug;
- A6 Ketelbrug, wegafsluiting i.v.m. grootschalig onderhoud aan de brug;
- A27 knooppunt Hooijpolder, nachtelijke afsluiting richting Utrecht i.v.m. spoedreparatie op de Merwedeburg;
- A 73 Roertunnel en Swalmentunnel, weekendafsluiting i.v.m. diverse werkzaamheden;
- A12 knooppunt Gouwe–Waddinxveen, nachtelijke afsluiting i.v.m. vorstschade;
- A7 Groningen, weekendafsluiting i.v.m. het vervangen van de stalen val van de brug;

Belangrijkste werkzaamheden in het tweede kwartaal in 2009:

- A7 begin- en eindpunt Afsluitdijk, werkzaamheden spuisluizen-complex;
- A7 knooppunt Julianadorp, reconstructie van de aansluitingen ter verbetering van de doorstroming en de verkeersveiligheid;
- A7 Ombouw zuidelijke ringweg Groningen;
- Zeeland, N57, N59, N61 en A58 grootschalige asfalteringswerkzaamheden voor het verbeteren van de kwaliteit van de wegen;
- A 12 Ede–Veenendaal, afronding aanleg spitsstrook;
- A1 Muiderbrug, werkzaamheden aan brug, brug zal in juni een nacht 12 uur afgesloten zijn;
- A9 knooppunt Diemen–knooppunt Holendrecht, grootschalige asfalteringswerkzaamheden ter verbetering van de verkeersveiligheid.

Trajecten waaraan permanent wordt gewerkt met hinder:

- A2 Ring Den Bosch tot september 2010, verbreding snelweg;
- A2 Ring Eindhoven tot 2011, verbreding snelweg;
- A2 Amsterdam–Utrecht tot maart 2012, verbreding snelweg;
- A2 Knooppunt Everdingen–knooppunt Deil tot eind 2010, verbreding snelweg;
- A2 Zaltbommel–Den Bosch tot juli 2010, verbreding snelweg;
- A7 Ringweg Sneek tot juli 2010, ombouw tot dubbelbaans autoweg;
- A12 Zoetermeer–knooppunt Gouwe tot april 2010, aanleg spitsstrook.

Op onderstaande kaart is een overzicht gegeven van de projecten die in 2009 in voorbereiding zijn, starten en/of eindigen (de standlijn per 31 maart 2009).

Status Groot Onderhoud 2009

~*~*~Legenda~*~*~

stand_april Events
STANDLIJN 31-3-2009

- afgerond
- in uitvoering
- in voorbereiding

Kaart d.d. 03-04-2009

Weergegeven zijn alle projecten die in 2009
in voorbereiding zijn, starten en/of eindigen